

§ 2.7. ՊԱՏՈՒՀԱՆԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

Windows համակարգում յուրաքանչյուր սարքավորում, ֆայլ կամ թղթապանակ աշխատանքային սեղանի վրա ներկայացվում է որպես առանձին *պատուհան* (*window*), որից էլ առաջացել է օպերացիոն համակարգի *Windows* (պատուհաններ) անվանումը:

Համակարգչային պատուհանը էկրանի վրա շրջանակի մեջ առնված հատուկ կառուցվածքով տիրույթ է, որը նախատեսված է համակարգչային օբյեկտներ ներառելու և դրանց հետ որոշ գործողություններ կատարելու համար:

Աշխատանքային սեղանի վրա կարող են միաժամանակ բազմաթիվ պատուհաններ գտնվել: Համակարգչային պատուհաններն արտաքինապես իրար նման են և հիմնականում նույն կառուցվածքն ու բաղադրիչներն ունեն:

Windows օպերացիոն համակարգում կիրառում են երկու տեսքի պատուհաններ.

- ✓ աշխատող *ծրագրերի պատուհաններ*,
- ✓ օպերացիոն համակարգի և կիրառական ծրագրերի պարամետրերի սահմանման համար նախատեսված *երկխոսային պատուհաններ*:

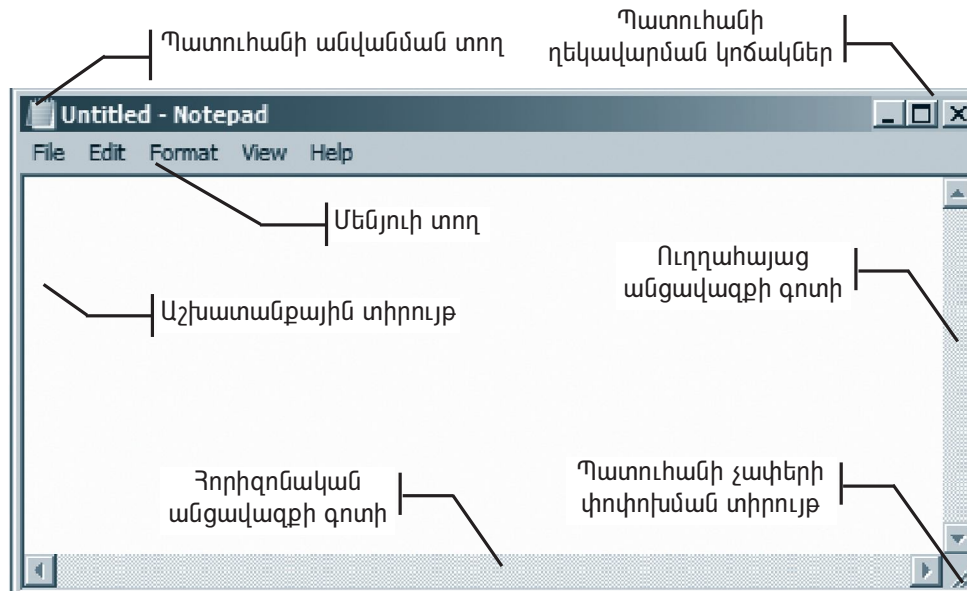
Պատուհանի հիմնական բաղադրիչները բերված են նկ. 2.10-ում:

Պատուհանի անվանման տողում գրվում է տվյալ պահին աշխատող ծրագրի կամ պատուհանի անունը:

Աշխատանքային տիրույթը պատուհանի այն մասն է, որը նախատեսված է տեքստեր, նկարներ արտածելու և դրանց հետ աշխատելու համար:

Պատուհանի կարևորագույն բաղադրիչներից մեկը *մենյուի տողն* է: Այս տողը բաղկացած է լինում որոշ տարրերից, որոնք կարելի է մկնիկով ընտրել ու թողարկել: Հիշեցնենք, որ *մկնիկի ցուցիչով որևէ օբյեկտ ընտրել* նշանակում է *մկնիկի ցուցիչը դնել այդ օբյեկտի վրա և սեղմել ձախ սեղմակը*:

Մենյուի մեջ ընդգրկված որևէ տարր թողարկելու համար անհրաժեշտ է մկնիկի ցուցիչով այն ընտրել:

Նկ. 2.10. Պատուհանի հիմնական բաղադրիչները

Մենյուի մեջ եղած տարրերը կարող են իրագործման ենթակա հրաման կամ իրենց հերթին մենյու, այլ խոսքով՝ *ենթամենյու* լինել. ենթամենյու, քանի որ դա այլ մենյուի բաղադրիչ է:

Եթե մենյուի տարրը էկրանին երևում է բաց մոխրագույնով, ապա այն տվյալ պահին ակտիվ չէ, այսինքն՝ ենթակա չէ ընտրման, իրագործման:

Երբ պատուհանում բացված ինֆորմացիայի չափերը ավելի մեծ են, քան էկրանին երևացող աշխատանքային տիրույթի չափերը, ապա պատուհանի եզրամասերում *անցավագքի գոտի կամ գոտիներ* են առաջանում (Նկ. 2.10), որոնք հնարավորություն են տալիս աշխատանքային տիրույթի պարունակությունը տեղաշարժելով՝ տեսնել էկրանին չտեղավորված մասը: Դրա համար մկնիկի ցուցիչը պետք է հորիզոնական կամ ուղղահայաց անցավագքի գոտիներից անհրաժեշտի սողնակի վրա դնել և մկնիկի ձախ սեղմակը սեղմած պահելով՝ տեղաշարժել անհրաժեշտ ուղությամբ:

Ծանոթանա՞նք պատուհանի ղեկավարման կոճակներին:

 կոճակն ընտրելիս պատուհանում առկա ընթացիկ ծրագրի աշխատանքն ավարտվում է և պատուհանը փակվում:

 կոճակն ընտրելիս ընթացիկ աշխատանքային պատուհանը ժամանակավորապես փակվում է: Այս դեպքում խնդիրների վահանակի վրա մնում է միայն տվյալ պատուհանի անունն ու նշանը: Փակված պատուհանի տարբերանշանի վրա մկնիկի ձախ սեղմակի սեղմումից հետո փակված պատուհանը կրկին կբացվի նախկին չափերով:

 կոճակն ընտրելիս պատուհանը տարածվում է ամբողջ էկրանով:

 կոճակն ընտրելիս պատուհանը ստանում է իր նախկին չափերը, իսկ սեղմակն ընդունում է տեսքը:

Պատուհանը տեղաշարժելու համար մկնիկի ցուցիչը պետք է տեղադրել պատուհանի անվանման տողի վրա և մկնիկի ձախ սեղմակը սեղմած պահելով՝ այն տեղաշարժել անհրաժեշտ ուղղությամբ:

Պատուհանի չափերը փոփոխելու համար անհրաժեշտ է մկնիկի ցուցիչը տեղադրել պատուհանի շրջանակի վրա և երբ մկնիկի ցուցիչն ընդունի $\leftrightarrow$ կամ $\updownarrow$ տեսքը՝ ձախ սեղմակը սեղմած վիճակում մկնիկը տեղաշարժել և պատուհանի չափերն անհրաժեշտ ուղղությամբ փոփոխել:

Պատուհանի չափերը միաժամանակ երկու ուղղություններով փոփոխելու համար մկնիկի ցուցիչը պետք է տեղադրել պատուհանի չափերի փոփոխման տիրույթի վրա և մկնիկի ձախ սեղմակը սեղմած պահելով՝ փոփոխել պատուհանի չափերը:

Օգտակար է իմանալ

- Օբյեկտին վերաբերող առավել հաճախ կիրառվող հրամանները խմբավորված են նաև տվյալ օբյեկտի ենթատեքստային մենյուի մեջ: Այն բացելու համար անհրաժեշտ է մկնիկի ցուցիչով ընտրել տվյալ օբյեկտն ու սեղմել աջ սեղմակը:
- Աշխատանքային տիրույթը հորիզոնական կամ ուղղահայաց ուղղությամբ կարելի է տեղաշարժել նաև անցավագքի գոտու հորիզոնական կամ ուղղահայաց տեղամասերի   սեղմակներով:
- Աշխատանքային տիրույթի պարունակությունը կարելի է տեղաշարժել նաև կուրսորի ղեկավարման $\leftarrow$, $\uparrow$, $\rightarrow$, $\downarrow$ ստեղծներով: